Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 183. Braşov, Vinerĭ, 18 (30) August. 1895.

Asociaţiunea transilvană.

(Adunarea generală a XXXIV-a, ţinută la Blaşiu în 15 (27) şi 16 (28) August 1895.)

(Raport special al „Gaz. Trans.")

BLAŞIU, 16 (28) August 1895.

Concertul.

Aḑĭ ne-am treḑit din somn sub impresiunea *grandiosului concert* de erĭ séra (Marţĭ 27 n.)

Pentru aḑĭ nu întru în meritul acestei rare prestaţiunĭ musicale atât ca fond, cât şi ca formă. Concertul a fost un *eveniment* în arta musicei române, pentru a cărui apreciare va trebui sĕ dăm un raport separat.

Ajunge se amintesc de astă-dată, că pentru Blaşiu concertul de ierĭ séră este un titlu de onóre, vrednic de-a fi invidiat.

Se simţia dinainte, că acest concert avea sĕ fiă ceva rar în feliul sĕu, ceva estra-ordinar la noi Românii. Ingrijirea publicului în decursul ḑilei de ierĭ, era sĕ-şĭ asigure locurile, carĭ mult înainte de începerea concertului erau ocupate.

Steteam, ca sardelele în cutiă, în sală, ca şi pe galerii.

Primele ovaţiunĭ s'au făcut compositorului, d-l Iacob *Mureşianu*, cu ocasia intrărei d-sale în sala de concert. Ochii tuturor erau aţintiţĭ asupra dênsului, care prin marea şi clasica sa operă *„Mănăstirea de Argeş"* a împletit coróna meritelor frumóse, ce şi li-a câştigat pe terenul cultivărei artei musicale naţionale la Românĭ. *„Mănăstirea de Argeş"* a produs o adêncă şi neştérsă impresiune în inimile ascultătorilor. Nicĭ căldura cea mare din sală, nicĭ aglomeraţia estra-ordinară a publicului, nu ne-a putut reţinea, de a nu urmări cu cea mai încordată atenţiune tóte fasele rarei şi interesantei prestaţiunĭ artistice.

N'am voit prin aceste şire, decât se indic, fiă şi numai în trăsăturĭ palide, impresiunea adêncă, ce ni-a lăsat concertul de ierĭ.

Ḑiua a doua.

Şedinţa II.

După serviciul dumneḑeesc urmă la órele 10 1/2 deschiderea şedinţei a doua în aceeaşĭ sală. Public era fórte mare, căcĭ ierĭ după améḑĭ, aḑĭ nópte şi aḑĭ peste ḑi, au sosit mulţime de óspeţĭ de prin tóte părţile, aşa că mai rar o adunare a Asociaţiunei a fost aşa de bine cercetată.

Preşedintele deschide şedinţa, apoi secretarul V. Bologa cetesce procesul verbal al şedinţei prime, care, cu unele modificărĭ mai micĭ, se verifică.

Se cetesc apoi telegramele, prin carĭ e salutată adunarea. Intre acestea prima este a Escelenţei Sale Metropolitului *Miron Romanul*, apoi a d-lor: Pop de Băsescĭ; Petrescu şi Dr. Popp adv. (Braşov); Tripon şi Ciuta (Bistriţa); Românii din Deva şi jur; Buticescu, Vêrtic şi Silaşĭ (Bistriţa); Femeile române din Deva; Vicarul Pop (Năsĕud); Patr. Barbu (Reghin); Miulescu (Ecica); Românii Sălĕgenĭ (Şimleu); Oniţiu (Braşov); Pletos şi Gheţie (Năsĕud); Rusan (Zürich); „Telegraf. Român" (Sibiiu); Linul (Bistriţa); Dr. Am. Frâncu (Sibiiu); Moldovan, Barbu (Sighişóra); Câmpeanu, Dr. Radu (Ditro) etc. etc.

Urméză raportul comisiunei însărcinată cu esaminarea raportului general al comitetului. Raportor Dr. *Vas. Hossu*. Comisia constată cu plăcere, că comitetul a esecutat cu conscienţiositate conclusele adunărei de anul trecut, şi cu deosebire prin lucrarea noului proiect de statute dovedesce, că a desvoltat mult interes în causa Asociaţiunei. Şcóla cu internat a Asociaţiunei e în stare înfloritóre şi merge spre progres.

Averea Asociaţiunei, deşi nu presentă un spor estra-ordinar, totuşĭ cresce mereu. Acésta e cu atât mai îmbucurător, cu cât venitele s'au sporit în cursul anului, mai vîrtos prin taxele membrilor, ceea ce dovedesce, că interesul publicului român faţă cu scopurile Asociaţiunii este în crescere. Se amintesce îndeosebĭ numele donatorilor: Zinca Roman din Făgăraş, institutul „Albina", d-l director al acesteia P. Cosma, E. Crişan şi Gr. Venter, pe carĭ adunarea îi aclamă sgomotos.

Membrii s'au înmulţit încâtva, dér socotind, că şi dintre membrii actualĭ numai 412 au plătit taxele, acésta e dureros şi *ruşinos*. Biblioteca e în bună stare şi arangiată complect, pentru ceea ce comisia esprimă mulţămită zelosului bibliotecar N. Togan.

Publicaţiunile Asociaţiunei asemenea s'au sporit; comisiunea îşĭ esprimă însĕ dorinţa, ca în viitor la edarea cărţilor sĕ se ţină sémă de trebuinţele ne-apĕrate ale poporului, şi Asociaţiunea sĕ edea întotdéuna cărţĭ scrise pentru massele poporului.

Cu deosebită satisfacţiune se amintesce *Enciclopedia*, a căreia editare e fórte de mare folos, mai ales pentru classele de mijloc. Cu atât mai îmbucurătóre este acéstă întreprindere, căcĭ ea se face fără de risic material din partea Asociaţiunei. Intreprinderea promite reuşită frumósă, fiind angagiate mulţime de puterĭ, ca Aurelian, Dr. V. Babeş, Bogdan, Felix, Tocilescu, Weigand etc. etc.

Despărţĕmintele arată activitate mai mare. Se esprimă dorinţa, ca comitetul central sĕ-şĭ îndrepteze cu deosebire atenţiunea asupra despărţĕmintelor.

In fine comisia face mai multe propunerĭ, între carĭ merită deosebită atenţiune propunerea, ca în viitor comitetul sĕ facă raportul *comparativ* cu anul precedent, constatând la fiă-care posiţiă, întru cât suntem în progres şi întru cât nu. Acéstă propunere a şi fost primită fără discusiune.

O altă propunere a comisiunei era, de-a se lua raportul la cunoscinţă, dându-se absolutoriu comitetului.

La acest punct luă cuvêntul mai întâiu membrul *Gregoriu Maior*, care propuse, sĕ se ia cu mulţămită la cunoscinţă raportul comitetului, însĕ cu adausul, ca: 1) Raportul comitetului sĕ se aducă la cunoscinţa membrilor cel puţin cu 8 ḑile înainte de adunarea generală, ca astfel membrii sĕ pótă veni la adunare orientaţĭ. Acésta sĕ se facă orĭ prin publicarea raportului prin ḑiare, orĭ prin trimiterea lui direct la fiă-care membru. 2) In viitor sĕ se classifice în raport activitatea despărţĕmintelor în general, ca sĕ scim ce şi cum lucréză fiă-care dintre ele, presentându-ne astfel o oglindă a activităţii tuturor despărţĕmintelor.

Propunerea acésta a dat nascere la o discuţiune mai lungă. Discuţiunea s'au încins mai vêrtos cu privire la partea a doua a propunerei, privitóre la despărţĕminte. D-l *P. Cosma* vorbi contra propunerei pe motiv, ca sĕ se evite susceptibilităţile; *Mangra* de-asemenea vorbi contra propunerei; Profesorul Dr. *Span* a pledat pentru propunerea d-lui Maior; Vicarul *Barbolovicíu*, după o motivare mai lungă, se alătură de asemenea la propunerea d-lui Maior.

In fine preşedintele pune cestiunea la vot şi propunerea *se primesce*.

Urmară celelalte rapórte ale comisiunilor, dintre carĭ raportul privitor la revisuirea statutelor a dat nascere la lungĭ discuţiunĭ, carĭ nu s'au putut termina înainte de prânḑ.

Şedinţa a durat până cătră 2 óre, rĕmânênd a-se continua după prânḑ la órele 5.

Acum aflu de bine a Vĕ alătura propunerea făcută de G. Bogdan-Duică în numele sĕu şi a mai multor tinerĭ, propunere despre care v'am amintit erĭ.

Ea este din cuvênt în cuvênt următórea:

I. Despărţĕmintele pot dispune de 40% din venitele după taxele plătite de membrii lor; ele sunt datóre a raporta comitetului central asupra modului, cum s'au folosit aceste veniturĭ.

II. Secretarul prim al „Asociaţiunii" face în fiă-care an câte un raport general despre literatura română produsă pe teritorul Ungariei *(Dêr Transilvania unde a rĕmas?* — Red.);

aceste raporturĭ oficiale ale „Asociaţiunii" se cetesc în adunările generale, se discută şi se tipăresc în fóia „Asociaţiunii" împreună cu observările esenţiale făcute de adunare;

în aceste raporturĭ „Asociaţiunea" se pronunţă definitiv şi asupra chestiei: care a fost în anul, asupra căruia sĕ raportéză, cea mai bună operă românéscă tipărită, şi acestei opere adunarea generală îi conferă, pe basa raportului oficial, un premiu (care se va da an de an), de cel puţin 200 fl. v. a.

III. Secretarul I. este directorul lucrărilor cancelariei „Asociaţiunii" şi redactorul foii periodice a „Asociaţiunii".

Secretarul ales este chiămat sĕ se ţină în curent cu desvoltarea culturală şi literară a poporului român şi sĕ iee iniţiativa pentru lucrărĭ menite sĕ promoveze esenţial acéstă desvoltare.

In lucrările acestea din urmă, el va fi spriginit de referenţii, pe carĭ din capul locului comitetul îi va numì din sînul sĕu pentru feluritele specialităţĭ şi terene ale vieţii literare şi culturale, cu care „Asociaţiunea" se ocupă.

IV. Pentru a uşura lucrările comitetului central, cualificate a contribuì la desvoltarea culturală şi literară a poporului român, comitetul îşĭ alege din sînul sĕu referenţĭ specialĭ pentru tóte ramurile de activitate ale „Asociaţiunii".

In specialitatea lor, referenţii sunt datorĭ a observa amĕnunţit desvoltarea afacerilor şi a lua, împreună cu secretarul I, iniţiativa pentru propunerile, ce vor fi de aşternut comitetului spre discuţie şi decidere.

Propunerile de acest fel se trimit după admiterea lor prin comitetul central, în formă de notă circulară, tuturor despărţĕmintelor, carĭ sunt obligate sĕ le iee în considerare şi după putinţă sĕ le esecute.

V. Fóia „Asociaţiunii" îşĭ continuă apariţiunea, avênd a fi redactată potrivit următórelor regule:

1. Ea va da de aicĭ înainta precumpĕnitóre atenţiune acelor studii, carĭ pot mijloci o pricepere esactă a proceselor sociale, ce se petrec în sînul popórelor, şi în special în sînul poporului nostru (Sociologiă, Economiă naţională, drept, Statistică, Etnografiă etc.)

2. Pe lângă subînţelésa cultivare asiduă şi consecuentă a istoriei române politice-culturale şi literare a poporului din Ungaria şi Ardeal (De ce nu *Ardeal* şi Ungaria? — Red.), fóia va cuprinde notiţe estinse despre tot ce se publică relativ la viéţa nóstră în trecut şi present, fiă în opere singuratece, fiă în publicaţiunĭ periodice. Publicaţiile societăţilor erudite maghiare, săsescĭ şi austriace sĕ fiă mai ales bine cetite şi esploatate. (Századok, Ungarische Revue, Erdélyi Muzeum etc.)

3. Părţii critice a publicaţiei acesteia 'i-se dă o atenţiă deosebită, acéstă parte de muncă fiind menită a înlesnì lucrarea secretarului I, servind ca isvor pentru raportul anual asupra literaturii nóstre.

4. In ea nu se va mai publica nicĭ o lucrare, fiă chiar cetită în „Asociaţiă" (De ce nu *„Asociaţiune"* — Culeg.), décă aceea nu este de o valóre superióră şi deplin séu încât-va originală.

5. Procesele verbale şi alte scirĭ din activitatea „Asociaţiei" se comunică numai în estras.

6. Redactorul foii, ajutat în mod oficial de comitet, îşĭ dă silinţa a-şĭ constituì dintre membrii „Asociaţiunii" un comitet auxiliar de redacţiune, şi a-şĭ asigura colaborarea membrilor, carĭ nu trăesc aprópe de reşedinţa comitetului.

Asupra ulteriórelor discuţiunĭ vĕ voiu da amĕnunte mâne.

Raportor.

*

Telegramă part. a „Gaz. Trans."*)

Blaşiu, 28 August. La banchet se făcură călduróse ovaţiunĭ Mitropolitului Mihalyi, care a asistat în persónă.

Concertul a fost cercetat de peste 1000 persóne. Balada „Mănăstirea de Argeş" a avut un *splendid şi rar succes.* Părerea generală e, că opera acésta musicală e de mare valóre. Entusiasm general. Compositorul viu aclamat. I s'a predat o frumósă cunună.

Ce pregătesce Banffy.

Braşov, 17 August v. 1895

Una dintre oficiósele unguresci bucină în lumea largă, că guvernul Banffy se pregătesce acum la o mare şi hotărîtóre reformă în viaţa publică de stat. El pregătesce adecă un proiect asupra judecătoriilor administrative, drept preludiul reformei *administraţiei de stat.*

Nu voim de rêndul acesta sĕ intrăm într'o discusiune în merit asupra acestei reforme, prin care guvernul şi sateliţii lui vor sĕ fericéscă ţéra; nicĭ nu discutăm, décă actuala lege administrativă e basată pe principii sănĕtóse, orĭ bolnave, şi décă e necesar, ca fără amânare ea sĕ fiă înlocuită prin o nouă lege.

Insistăm totuşĭ asupra unui punct. De multe orĭ am avut ocasiune sĕ vorbim de cestiunea administraţiei publice din Transilvania şi Ungaria, şi orĭ-de câte-orĭ am fost necesitaţĭ s'o facem acésta, tot-déuna am arătat şi ilustrat nu prin teorii abstracte, ci prin fapte şi esemple vii scóse din practica vieţii, că organismul administrativ, acest factor principal şi hotărîtor în viéţa publică de stat, este la noi putred şi plin de abusurĭ revoltătóre, e un instrument în mânile puterii esecutive pentru vênarea intereselor de partid şi parti-

*) Telegrama acésta, deşi a fost dată la biroul postal din Blaşiu la órele 11 înainte de améḑĭ, totuşĭ ni-a fost înmânată aicĭ *numai la 5 1/2 óre d. m.*, când deja fóia era sub pressă.

culare, şi mai pe sus de tóte e o armă detestabilă cu care adversarii noştri luptă contra nóstră pentru a ne reduce la starea de ilotism politic şi la contopirea seminţiilor nemaghiare ale statului în seminţia lor arpadiană.

Dér nicĭ atât nu li-e destul. Vor acum sĕ întroducă o nouă reformă în direcţia acésta.

Guvernanţii ungurĭ din Budapesta îşĭ ḑic: Scopul de căpetenie, ce trebue sĕ-l aibă „naţiunea“, este sustinerea sa propriă, ca element domnitor, într'un stat maghiar independent. Naţiunea maghiară însĕ numai aşa se va puté susţiné, ca element independent şi ca putere stăpânitóre, décă îşĭ va întări în tóte posiţiunile ei *supremaţia* absolută.

Supremaţia acésta involve în sine ştergerea orĭ cărui caracter de autonomiă în comitate şi în comune, unde trăesc elemente divergente în limbă, caracter naţional, obiceiurĭ etc. Haideţĭ dér sĕ facem imposibile pe aceste elemente în lupta cu tendinţele nóstre de suprematisare şi contopire, căcĭ numai aşa vom puté da statului timbrul geniului naţional maghiar. Pentru realisarea acestui scop suprem, organismul administrativ este unul dintre factorii cei mai puternicĭ. La lucru dér, până nu e prea târḑiu!

Acesta ar fi modul de argumentaţiune cu care adversarii noştri deja cu anĭ înainte s'au apucat de acéstă mare reformă, despre care şi ministrul Perczel ḑisese mai deunăḑĭ la Pojun, că primul obiect de discusiune în proxima sesiune a camerei va fi reforma administraţiei de stat.

Va se ḑică guvernul n'are de gând sĕ abată şi delătur relele administraţiei de până acum, ci în loc de-a croi cetăţenilor o direcţiune nouĕ, salutară şi sănĕtósă în interesul lor şi în folosul bine priceput al acestui stat *poliglot*, vine acum şi, fidel tendinţelor tradiţionale de asimilare, voesce sĕ perpetueze şi practice încă cu mai mare vigóre aceste tendinţe prin o reformă, care face pendentă viéţa şi binele cetăţenilor de voinţa câtor-va miniştri, despoindu-ne şi de ultimul drept de a ne alege barĕm pe primarul din comună.

Făcute odată şi aceste isprăvĭ cu noi şi contra nóstră, óre ce va mai rĕmâné, ca sĕ ne pótă lua?

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) August.

Primatele Ungariei, cardinalul *Vaszary*, a invitat pe toţĭ membrii episcopatului catolic la **conferenţele episcopale**, carĭ se vor începe poimâne, Sâmbătă. Consultările vor dura probabil mai multe ḑile, şi se vor estinde mai ales asupra cestiunei, că sĕ se esmită séu nu o pastorală comună din incidentul introducerei legilor bisericescĭ-politice. Décă conferenţa va hotărî, ca sĕ se formuleze o pastorală comună, atuncĭ, se înţelege, fiă-care punct singuratic va fi temeinic desbătut; în casul însĕ, décă se va hotărî, ca fiă-care episcop sĕ îndrepte câte o pastorală separată către credincioşii sĕi, atuncĭ se va discuta numai în merit asupra ei. La conferenţe va presida primatele Vaszary, ér funcţiunea de secretar va împlini-o abatele Hypolit Fehér.

*

In timpul din urmă se lăţise faima, că **nunciul Agliardi** va fi rechiămat din postul sĕu. Faima acésta o desminte acum fóia vienesă „*Neue Freie Presse*“, care ḑice, că causa nunciului este tocmai acum într'un stadiu fórte consolidat şi liniştit, aşa că el se póte dedica cu totul cercului sĕu de influenţă. Se afirmă chiar, că nunciul n'ar fi primit nicĭ măcar un sĕmn dela Vatican, care s'ar referi la o sguduire a posiţiunei sale. Mai pe sus de tóte e fără îndoială, că Agliardi stă în relaţii *forte bune* cu contele *Goluchowski* şi că raporturile sale faţă de guvernul unguresc au rĕmas între barierele reservei corecte.

*

Sentimentele de duşmănie între **Francesĭ şi Germanĭ** se dau tot mai mult pe faţă. Din incidentul sĕrbării-Sedan, sĕrbare arangiată de Germanĭ în memoria victoriei lor asupra Francesilor, „*La Revue du cercle militaire*“, cea mai rĕspândită revistă militară francesă, scrie între altele: „Francia tocmai aşa are ḑile dureróse, ce le are în memoriă, cum au alţii amintirĭ de victoriă. Insĕ *Francesii nicĭ odată nu-şĭ vor uita datoria de a relua, ce au pierdut*“. — O altă fóiă militară „*Le progres militaire*“ amintind de luptele dela 1870, dă espresiune speranţei, că la un viitor rĕsboiu Francesii vor eşi victorioşĭ.

*

Din Odesa se telegrafiază, că consulatul german a adresat către căpitanul oraşului o rugare, în care cere, sĕ se dea voie Germanilor a sĕrba **memoria luptelor dela Sedan în Rusia.** Căpitanul oraşului ţinênd de inoportună sĕrbarea, s'a adresat la ministerul rusesc de interne. Acesta, consultându-se cu ministrul de esterne, a avisat pe consulul german, că *nu i-se póte împlini rugarea*.

Contele Badeni.

Intrégа pressă din Austro-Ungaria se ocupă cu chiămarea contelui *Badeni*, guvernorul Galiţiei, la Ischl. Se crede, ca sigur, că Badeni va fi ministrul-preşedinte austriac viitor. Ḑiarele accentuéză, că stadiul prim al presidenţiei lui va fi un stadiu de trecere, şi Badeni îşĭ va forma mai întâiu o majoritate din Polonĭ şi conservativĭ, cu care apoi va încerca sĕ perfecţioneze pactul cu Ungaria. Décă îi va succede lucrul acesta, atuncĭ va avé de descurcat starea politică internă din Austria, în care domnesce un chaos complet, şi mai ales în ce privesce *cestiunea boemă*. In cas décă Badeni nu va fi în stare sĕ resólve aceste probleme, atuncĭ şi ministerul sĕu va fi numai un minister *provisor*.

Sĕ vedem acum, ce ḑic unele vocĭ din pressă despre viitorul ministeriu Badeni:

„*Neues Wiener Tagblatt*“ ḑice, că Badeni ar avé intenţiunea, de-a atrage la sine tóte *elementele conservative*, şi astfel se va răcima mai mult pe marii posesorĭ de pământ boemĭ.

„*Neues Wiener Journal*“ afirmă a sci, că Badeni se va adresa mai întâiu către *stânga germană* cu un apel, ca acésta sĕ-l sprijinéscă la renoirea pactului cu Ungaria.

„*Fremdenblatt*“ ḑice următórele: Contele Badeni lucră în deplină înţelegere cu contele Kielmansegg. Viitorul ministru-preşedinte scie prea bine, că numai un minister cu basă tare, póte sĕ resólve problemele grele din Austria, şi de aceea el va sci fórte bine cum sĕ-şĭ formeze cabinetul.

„*Munchener Allgemeine Zeitung*“ ḑice, că Badeni, ca şi Taafe şi Windischgrätz, va alege ca sprijóne ale politicei sale pe Polonĭ şi pe conservativĭ. Nu va rupe-o nicĭ decum cu nobilimea şi cu clerul, carĭ sunt cei mai puternicĭ factorĭ în viéţa de stat.

Tot cam asemenea se esprimă „*Vossische Zeitung*“ şi „*Grazer Volksblatt*“.

Ḑiarului polon „*Gazeta Warszawska*“ i-se anunţă din Viena, că Badeni pretinde egala îndreptăţire a popórelor slave din Austria.

„*Nowa Reforma*“ încércă a combate pe acele ḑiare, carĭ se plâng, că érăşĭ apucă cârma ministerului austriac un Polon.

Ḑiarul rutén „*Galizanin*“ nu e mulţămit cu alegerea lui Badeni şi ḑice, că Rutenii din Galiţia tot-deuna au fost neîndreptăţiţĭ din partea lui.

„*Czas*“ din Cracovia spune, că publicarea noului cabinet se va face cu finea lui Semptemvre, séu începutul lui Octomvre.

„*Hamburger Nachrichten*“, organul lui Bismark, vorbind despre Badeni şi politica polonă, ḑice, că Polonii îşĭ seceră acum fructele ţinutei lor politice înţelepte şi şirete, aşa încât ei acum tot mai mult se afirmă în parlament şi în viéţa publică.

SCIRILE ḐILEI.

17 (29) August.

Suveranii românĭ la Ragaz. In timpul celor 10 ḑile dela sosirea Majestăţilor Lor Carol şi Elisabeta la Ragaz, Regele şi Regina, împreună cu A. S. R. principesa mumă de Hohenzollern, au făcut mai multe escursiunĭ prin vecinătate, la carĭ au fost invitaţĭ: d-l Gr. Ghica, ministrul ţĕrei la Berlin, cu d-na Ghica şi fiiĭ; d-l medic inspector general d-r. Theodori cu d-şóra Theodori; d-şóra E. Ştirbeiu — şi au binevoit a primi în audienţă pe d-l Gr. Ghica cu d-na Ghica; pe d-l M. Balş, vicepreşedinte al camerei cu dómna Blaş şi alte persóne, carĭ s'au grăbit a solicita acéstă înaltă favóre. In registrele Majestăţilor Lor s'au înscris o mulţime de persóne, între carĭ: d-nii C. Nacu şi D. Giani, foştĭ miniştri; d-l A. Giani, membru la înalte Curte de casaţie; d-l Virgil Arion, precum şi mai mulţĭ strĕinĭ. Joi, 22 August, Majestăţile Lor au primit visita M. S. Regelui Würtembergului şi a A. S. R. principesei Paulina de Würtemberg, fiica sa, aflaţĭ în vilegiatură în apropiere, şi carĭ au venit la Ragaz pentru câte-va óre. Regele şi Regina urméză cura începută şi sănĕtatea Lor este bună.

—o—

Boemii contra unui general austriac. Se scie, că generalul de divisie, locotenentele-colonel Sucovatty din Brünn, interḑise mai lunile trecute soldaţilor din garnisóna Brünn, ca sĕ cerceteze casina boemă. Acum plecând ḑilele trecute trupele din Brünn la manevre, ajunseră sĕ înopteze în comunitatea Eibenschitz. Divisionerul Sucovatty avea sĕ fiă încuartirat, ca şi în alţĭ anĭ, la advocatul Dr. Dworschak. De astădată însĕ Dworschak declară, că nu póte primi în casa sa pe generalul, şi că mai bucuros oferă cuartir la 20 de soldaţĭ, decât unui general, care a subsĕmnat porunca prin care soldaţilor li-se interḑice cercetarea unei casine boeme.

—o—

Procesul abusurilor dela accisele capitalei Bucurescĭ, despre carĭ în diferite rêndurĭ am facut amintire, s'a terminat Lunĭ, la órele 9$^{1}/_{2}$ séra. Tribunalul a pronunţat sentinţa următóre: *Bozianu*, este condamnat la 5 anĭ închisóre, 5 anĭ interdicţie de a mai ocupa funcţiunĭ publice şi la plata sumei de lei 18,802, banĭ 40, ca despăgubirĭ civile; *Lindenberg, Herşcovicĭ şi Zelicovicĭ* la 6 lunĭ şi o ḑi închisóre şi la câte 500 de lei amendă. Stefan *Suţu* la o lună închisóre şi 100 de lei amendă. Suţu, Lindenberg, Herşcovicĭ şi Zelicovicĭ mai sunt condamnaţĭ solidaricesce la plata sumei de 15,830 lei şi 33 banĭ, ca despăgubirĭ civile. Bozianu, care a fost condamnat în lipsă, a făcut oposiţiă contra hotărîrei; ceilalţĭ patru condamnaţi au declarat apel la grefa tribunalului.

—o—

La masacrele din China. Se scie ce masacre s'au făcut sĕptĕmânile trecute din partea Chinesilor, ucigêndu-se un mare numĕr de străinĭ şi mai ales misionarĭ europenĭ. Acum guvernul engles s'a hotărît sĕ întreprindă paşĭ energicĭ pentru apĕrarea Europenilor din China. Flota englesă va ocupa câte-va porturĭ chineze şi probabil şi câte-va oraşe situate apróре de mare.

—o—

Siguranţa la posta ungară. In Timişóra şi jur de multe se ridicau plângerĭ asupra faptului, că din coletele postale, carĭ sosiau acolo, apróре din tóte era furat câte ceva. După multe cercetărĭ în fine jăfuitorul a fost descoperit în persóna postilonului George Trost, la care s'au aflat multe orológe de aur şi alte obiecte preţióse.

—o—

Un cadou al Ţarului. In portul Antivarĭ a sosit ḑilele trecute din Kronstadt vaporul rusesc „Rostow“, care a adus, sub titlul de cadou al Ţarului Rusiei pentru Montenegro, următórele obiecte: 30.000 puscĭ, 15 milióne patróne, tunurĭ, mitralese, dinamită şi alte materii esplosive.

—o—

Coleră în Galiţia. La 23 August s'a constatat în mod oficial un cas suspect de coleră asiatică la Tarnopol în Galiţia; de atuncĭ au mai fost încă douĕ casurĭ suspecte. S'au luat tóte mĕsurile pentru a impedeca întinderea flagelului.

—o—

Circul Enders. Aséră a dat prima representaţiă-mare societatea circului „*Enders*“ sosit aicĭ numai ierĭ după améḑĭ. A fost esecutat un bogat şi frumos program. Personalul circului s'a distins în representaţiă prin jocurĭ corecte, uneorĭ admirabile, carĭ au frapat publicul şi i-au stors vii şi sgomotóse aplause. Asupra prestaţiunilor acestui circ vom reveni mai pe larg. Pentru aḑĭ amintim, că deséră la 7 $^{1}/_{2}$ óre se va da o nouă representaţiă. Atragem totodată atenţiunea publicului asupra acestei plăcute şi frumóse distracţii, ce-o oferă din belşug bine întocmitul şi bine condusul circ.

—o—

Musica orăşenéscă va da de séră un concert în sala dela „Hotel Nr. I“, ér nu în grădină, după cum s'a fost anunţat.

—o—

Din diecesa Oradiei-marĭ.

Oradea-mare, Augusut 1895.

Prea stimate D-le Redactor!

Convins de puţina mea abilitate în de-ale jurnalisticei, îmĭ iau totuşĭ voiă a Vĕ scrie unele şi altele de aicĭ din centrul Bihorului. Vi-le scriu aşa pe cum mi-e stilul şi obiceiul: scurt şi precis, ca se mai dau ceva informaţiunĭ publicului cetitor, care va fi cugetând, că ceva lucrurĭ marĭ se pregătesc pe la noi, în tăcere, pentru-că aşa se ḑice, că unde e tăcere, acolo se petrece ceva lucru mare şi însemnat.

La noi însĕ din contră, tăcere şi nelucrare, nepăsare şi desinteresare pe tóte terenele. Avem aicĭ douĕ Consistóre, ambele nu produc nimic afară de certă şi şi neînţelegere: ambele stagnéză, şi orĭ-ce ar începe tóte se finesc cu certă şi neînţelegere.

Nu mĕ încerc, ca se întru în detaiurĭ, ci mĕ mărginesc la lucrurile mai actulĭ, ce se petrec pe aicĭ pe la noi. Ca sĕ fiu însĕ bine înţeleş, notez, că condus numai de binele şi interesul comun al bisericei şi al naţiunei, mĕ voiu ocupa de afacerile, carĭ pe noi pe toţĭ ne interesézá mai de apróре şi anume:

In tómna anului 1894, în mod serios şi calm s'a discutat în colónele „Gazetei“ cestiunea concentrărei fondurilor diecesane, s'a pus afacerea la tapet de cutare profesor dela gimnasiul din Beiuş cu motive scóse din raionul şicanărilor şi lipselor, ce au se indure ḑilnic profesorii dela acel gimnasiu, din causa manipularei destrăbălate a fondurilor diecesane. Cestiunea adusă în publicitate cu o astfel de gravitate, a produs indignare în ómenii competenţĭ şi interesaţĭ de binele şi prosperarea diecesei. Sĕ nu cugetaţĭ însĕ, că dóră rĕul pomenit şi simţit de-o sumedeniă de ómenĭ s'ar fi sanat barĕmĭ în parte. O, nu! de loc nu! pentru-că membrii capitularĭ actualĭ mai prefer huiduirile şi jăluirile clerului în public, decât se facă ordine în o cestiune atât de vitală pentru sute şi mii de fidelĭ. Asta domnia-lor nu o voiesc, drept ce îmĭ permit a espune motivele, carĭ m'au îndemnat ca cu glas puternic şi în mod pretensiv sĕ urgez şi eu concentrarea fondurilor diecesane, şi adecă:

1) *Fondurile nu se sporesc de loc*, din causa, că taxele, carĭ ar trebui sĕ mérgă, nu se încasséză cu energia ce o impune causa cărora serversc d-nii capitularĭ; ba

şi mai mult, d-nii capitularĭ au aflat de bine a-se dispensa pe sine înşi-şi dela plătirea taxelor indatinate şi a celor restante de decĭ de anĭ. Punênd faptul acesta în cumpĕna echităţiĭ, îţĭ vine sângele în faţă, vĕdênd atâta egoism şi atâta indiferentism dela aceia, carĭ sunt puşĭ în frunte.

2) *In tot anul se face sĕmă cu o sumedeniă de restanţe.* Unde în lume se mai póte întêmpla aşa ceva?

3) *Camăta cametelor*, eu din parte-mĭ nu sciu cum se adauge la capital, căcĭ, vedĭ bine, am ochit şi eu dimpreună cu alţiĭ peste „sâmădaşurile" a doi capitularĭ, cu carĭ mĕ voiŭ ocupa în special, décă nicĭ cu începutul anuluĭ 1896 nu se vor concentra fondurile.

4) Se depun spre fructificarea la câte o bancă din loc, câte 40,000 fl. cu 4%, de şi statutele nu permit elocare mai mare de 10,000 fl. în una bancă,

5) Atât vĕduvele, cât şi bieţiĭ orfanĭ îşĭ capĕtă pensia de tot modestă tot-déuna mai târdiu cu 2—3 lunĭ, şi şi atuncĭ numai după cerşire repeţită.

6) Libelele dela bance se păstrézĕ în mod de tot uşuratec, aruncate de icĭ-colo, apoi pe la căpĕtâiu şi prin ciobóte.

7) In tot anul se fac propunerĭ, ca unele sume elocate sĕ se declare de neincassavere.

8) Se fac esarendărĭ în dauna fondurilor, abună-óră ca ceea din vara trecută... sat!

9) In greutatea fondurilor se fac atarĭ reparărĭ pe la locuinţele capitularilor, carĭ de astă-dată nu le nicĭ amintesc.

10) Aşa sunt informat, că dascălii dela gimnasiul din Beiuş nicĭ acum nu-şĭ capĕtă plata la timp.

11) Membrii capitularĭ trăiesc în continuă discordie.

12) Nunc venio ad fortissimum. *Escel. Sa D-l Episcop nu odată a pretins concentrarea fondurilor*, tot asemenea *şi clerul*, ai căruia sunt talanţiĭ încredutĭ membrilor capitularĭ, dér nu de capul diecesei nicĭ de cler ci în urmarea usuluĭ învechit — şlendrian.

Astea 'mĭ sunt motivele ponderóse, carĭ m'au îndemnat sĕ trag atenţiunea celor competenţĭ asupra lucrurilor disordinate până la destrăbălare, carĭ subversézĕ în centrul diecesei gr. cat. de Oradea-mare referitor la manipularea averilor diecesane.

Un preot.

Petrecerea tinerimeĭ academice.

Braşov, 26 Aug. 1895.

Stimate D-le Redactor! Frumos cuget a condus pe tinerimea academică română din Braşov şi jur atuncĭ, când unanim s'a decis, ca obicĭnuita-ĭ petrecere sĕ o arangieze de astă-dată în favorul societăţiĭ „*Petru Maior*" din Budapesta.

Arare-orĭ i-s'a dat Braşovuluĭ şi publiculuĭ ocasiune, sĕ asiste la o petrecere cu un caracter atât de românesc şi cu un scop atât de frumos.

Ér pentru tóte aceste universitarii românĭ de aicĭ merită tótă lauda, deórece a lor e partea leuluĭ. Ei de cu bună vreme au lucrat neobosit pentru reuşita petrecereĭ, au adresat căldurose apelurĭ publiculuĭ românesc din Braşov şi jur, ca să-ĭ sprijinéscă, *înţelepţesce* au hotărît, ca luxul — atât de periculos *scopurilor filantropice* — sĕ fiă cu totul eschis şi, cu dragă inimă s'au adresat şi la iubiţiĭ noştri fraţĭ din România, carĭ petrec aicĭ, ca sĕ participe şi ei la petrecere, sĕ-ĭ ajutore şi ei în nobilele lor tendinţe.

In deosebĭ fraţiĭ noştri din România au arĕtat atâta interes pentru acéstă petrecere, încât deja înainte de diua aşteptată ei s'au anunţat într'un numĕr mare participarea.

Ast-fel stând lucrurile, prospectele de reuşită deveniau tot mai frumóse. Prima şi cea mai durerósă piedecă — deficitul, la noi fórte des — era trecută. Aprópe o sută de florinĭ să încassaseră încă înainte de terminul petrecereĭ.

In sfîrşit sosi şi séra de 12 (24) August. La inceput se părea, că: „s'a întors maşina lumiĭ!", deórece până la 8½ nimenĭ nu sosise încă. Intregul comitet arangiator era consternat. Temerĭ seriose cuprinse inimile lor.

Dér de-odată publicul începu a veni neîncetat şi până la 9 óre sala era ticsită de lume. Mai bine erau representaţĭ fraţiĭ noştri din România, cărora are de a se mulţămi mai mult reuşita atât morală, cât şi materială.

Publicul românesc din Braşov — durere! — a fost fórte slab representat. Deasemenea şi publicul român din jur, deşi în unele părţĭ d. e. în Zernescĭ şi Bran, s'au făcut învitările în persónă.

Dér sĕ trecem peste aceste posomorîte simptome! Sĕ sperăm, că în curênd vor dispărè!

Voiŭ relua mai bine firul istorisiriĭ a celor neuitate momente de veseliă, pe carĭ le-am avut în nóptea de 12 (24) August.

Jocul s'a început cu tradiţionala „Horă", care *mare* şi *vióie* s'a încins. Românĭ de dincóce cu cei de dincolo, săltau veselĭ, că se pot revedè ca bunĭ fraţĭ, că la olaltă îşĭ pot petrece. O aşa însufleţită „Horă", ca acésta, puţinĭ cred, că au mai vĕdut.

După „Horă" urmară rênd pe rênd celelalte jocurĭ, de-asemenĭ fórte animate şi jucate de o mulţime de părechĭ, tóte vesele, tóte fericite!...

In pausă apoi bucuria generală a ajuns la culme. Anume pentru a potenţa entusiasmul 9 voinicĭ chipeşĭ şi tinerĭ jucară cu multă măiestriă admirabilele nóstre jocurĭ naţionale: „Căluşerul" şi „Bătuta", carĭ stîrniră un mare entusiasm. Aplausele şi aclamările nu mai voiau sĕ înceteze!

După acestea bine disciplinatul şi sonorul cor al cunoscutului student universitar *Aurică* (Pop) cântă câte-va cântece naţionale cu atâta succes, încât toţĭ ascultătoriĭ rĕmaseră entusiasmaţĭ. Adunându-se apoi mai mult public pela mese, studentul în belearte V. *Branisce* mulţămi, în câte-va cuvinte bine simţite şi din sinceră inimă isvorite, publiculuĭ pentru valorosul sĕu sprijin. In urmă d-l *Măglaşiu* toastă pentru fraţiĭ de dincolo, presenţĭ la petrecere. Iĭ rĕspunse cu o captivătóre elocenţă şi cu un rar avênt d-l *Dimitriu*, un fost universitar, cunoscut pentru sentimentele sale românescĭ. Aplause nesfîrşite erupseră după vorbirea dênsuluĭ. Toţĭ erau însufleţiţĭ.

După pausă urmă o neobicĭnuită surprindere. La iniţiativa d-luĭ *Teodorovicĭ* din România, patru drăgălaşe d-şóre, şi anume: Stoianovicĭ, Vict. Branisce, Façon şi Navrea, oferiră domnilor fel de fel de florĭ, anume procurate spre acest scop, ér aceştia în schimb au dat suprasolvirĭ pentru societatea „Petru Maior".

După aceea dansul se continuă cu o vioiciune şi mai mare, până cătră órele 4 diminéţa, când afară era deja diuă albă!

Atuncĭ, spre generala supĕrare a tinerilor, domnişórele se depărtară, ér tinerii spre a-şĭ mai potoli viul foc al simţĕmintelor, se adunară la o lungă masă şi, conform unui tradiţional obiceiu, făcură o sdravĕnă „*comandă de adio*", pe care cu multă însufleţire o conduse simpaticul advocat Dr. Eugen *Meţian*.

Universitarilor din România, carĭ — spre lauda lor fiă dis — s'au presentat într'un frumuşel numĕr, li-a plăcut fórte mult *ordinea şi frăţia*, ce stăpânesc la noi la atarĭ petrecerĭ.

Venitul curat se urcă la vre-o 80 fl., carĭ toţĭ vor fi predaţĭ societăţiĭ „Petru Maior".

Din fermecătórea cunună de domnişóre, mi-am putut în grabă însĕmna următórele: Din România: D-şórele Zenovicĭ, Baboian, Sasu, Stoianovicĭ, Ludu, Façon; ér din Braşov d-şórele: Victoria şi Val. Branisce, Panţu, Miţi Stinghe, Mica Stinghe, Tini Popovicĭ, Ecat. Bogdan, Miţi Pop, A. Arion, Mariţi Navrea, E. Scurtu, Hilmu, Pilţia etc.

Dintre domnĭ am putut nota pe următoriĭ: Colonel Grozea, Dr. A. Mureşianu, prof. univ. I. Bogdan, V. Rosetti, G. Moroian, Dimitriu etc.

Ca încheiere observ, că toţĭ, câţĭ au avut fericirea sĕ participe la acéstă românescă petrecere, s'au depărtat fórte încântaţĭ şi cu cele mai bune amintirĭ despre bravii noştri universitarĭ, carĭ au fost la înălţimea chemăriĭ lor.

Eu.

Sĕrbările dela Sinaia.

Diua S-tei Mării.

Alaltă-erĭ, diua S-tei Mării, s'a serbat la Sinaia, cu mare pompă, bicentenarul şi hramul mănăstireĭ, înfiinţată înainte de 200 de anĭ de spătarul Mihai Cantacuzino.

Deşi vremea era posomorîtă şi ameninţa sĕ plouă, curtea mănăstireĭ — fórte frumos împodobită — era plină de lume, venită din împrejurimĭ, din Bucurescĭ, Ploescĭ şi chiar din Ardél. Erau vr'o 2—3000 de ómenĭ.

Serbarea s'a început la 10 óre prin un serviciu divin, oficiat, în lipsa metropolitului-primat, care fusese reţinut la Călimănescĭ, de cătră stareţul mănăstireĭ, archimandritul *Nifon*. La órele 11 a fost primire oficială pe terasa mănăstireĭ, cu care ocasie s'au ţinut discursurĭ de cătră *d. G. Gr. Cantacuzino*, prim-efor şi preşedinte al Senatuluĭ, care a vorbit în numele Eforiei spitalelor civile; de cătră *d. Tache Ionescu*, ministrul cultelor, în numele guvernuluĭ, şi în fine de cătră stareţul mănăstireĭ, care a mulţumit actualilor eforĭ pentru rîvna, cu care lucrézĕ pentru desvoltarea oraşuluĭ Sinaia.

La órele 11½ a avut loc masa dată de Eforie la ţĕranĭ. Erau aşedaţĭ la mese vr'o miie de ţĕranĭ, carĭ, după obiceiul tradiţional, terminând dejunul, au luat cu dênşiĭ farfuriile din carĭ au mâncat. In timpul pe când ţĕraniĭ se ospĕtau, d. *Tache Ionescu*, d-niĭ eforĭ, representanţiĭ autorităţilor locale, d. *Luca Elefterescu*, prefectul judeţuluĭ Prahova, *d. C. Enescu*, primarul Ploeştilor şi alte persóne oficiale şi de distincţiune, au iscălit un act comemorativ în amintirea acestei serbărĭ.

Séra, întreg parcul era admirabil iluminat cu lampióne veneţiene, ér pe la órele 9 au început focurile de artificiĭ, carĭ au durat până târdiu nóptea.

Cu ocasia acestor sĕrbărĭ d. Al. G. *Galăşescu*, şef de serviciu la Eforie, a distribuit persónelor oficiale o frumósă broşură intitulată *Sinaia*, în care face, basat pe documente vechĭ, istoricul acestei încântătóre staţiunĭ începênd dela 1695 până în diua de adĭ.

Dela Asociaţiunne.

(Telegr. part. a „Gaz. Trans.")

Blaşiu, 29 August. Adunarea s'a terminat aseră.

Proiectul statutelor revisuite a fost primit.

Comitetul a fost reales, intrând numai patru membri noi.

Viitórea adunare se va ţinè la Lugoş.

Ierĭ a fost prând mare la Metropolitul, dat în onórea membrilor Asociaţiuneĭ.

Balul a fost strălucit visitat. Compositoruluĭ „*Mănăstireĭ de Argeş*" se făcură ovaţiunĭ entusiaste.

NECROLOG. Dionisiu Roman ca soţ, Pavel Popescu par. gr. cat. şi Sofia născ. Domşa, ca părinţĭ, cu inima plină de durere anunţă, că iubita sa soţiă resp. unica lor fiică **Maria Roman** născ. **Popescu**, meb. fund. şi preşedinta Reuniuneĭ fem. rom. din Mediaş şi giur, a repausat în Domnul erĭ în 28 c. Inmormêntarea va fi, după ritul gr. cat., Vinerĭ în 30 c. d. a. la 2 óre în cimiteriul rom.-cat. — Mediaş, 28 Aug.

DIVERSE.

Rĕspândirea limbeĭ engleze. Pe timpul Elisabeteĭ, acum 300 de anĭ, vorbeau englezesce numai 3 milióne de ómenĭ; pe atuncĭ predominau limbile francesă, germană şi spaniolă, ér astădĭ limba englesă se vorbesce de 115 milióne persóne, ér cea francesă de 60 milióne, cea germană de 70 milióne, cea spaniolă de 50, cea rusă de 80 milióne, cea italiană de 30 milióne şi cea portugesă de 15 milióne ómenĭ. Numĕrul persónelor, carĭ vorbesc englezesce se urcă pe an cu vr'o 2 milióne, aşa că pe la finele acestui véc limba englesă va fi vorbită de o poporaţie ca de 130 milióne suflete. Acum e limba domnitóre în Anglia şi Irlanda cu 38 milióne locuitorĭ, în Statele-Unite ale Americei de Nord cu 65 milióne, în Canada cu 4 milióne, în Australia şi Oceania cu 4 milióne, în Africa şi India peste 2 milióne, etc. Se crede, că după limba englesă, a doua limbă universală va deveni cea spaniolă, fiind limba domnitóre în tótă America centrală şi de Sud — afară de Brasilia, — şi în insulele Indiei occidentale.

Un penitenciar model. — Décă tóte închisorile ar fi, ca penitenciarul din Filadelfia, de sigur, că toţĭ ómenii cinstiţĭ s'ar face hoţĭ spre a fi arestaţĭ. Nu numai, că deţinuţiĭ acestei închisorĭ-model sunt hrăniţĭ tot aşa de bine, ca în cele mai bune restaurante ale oraşuluĭ — trei mese pe di, dându-se la fiă-care câte o supă, un fel de mâncare, friptură, fructe — dér sunt trataţĭ de păzitorĭ în mod fórte delicat şi servitorii au însărcinarea de a-ĭ supraveghia fără de a-le impune vre-un lucru. Ceva mai mult, arestanţiĭ au la disposiţia lor o vastă bibliotecă de 10.000 volume, tóte diarele ilustrate şi politice şi odată pe sĕptĕmână directorul organisézĕ o conferenţă instructivă seu distractivă, după care urmézĕ un mare concert dat în sala de serbărĭ a închisoriĭ. In acest penitenciar nu s'a semnalat nicĭ odată o încercare de evadare. Fericiţĭ deţinuţĭ!

Literatură.

A eşit de sub tipar în editura librăriei *H. Steinberg* şi se află de vêndare la tóte librăriile din România „**Exerciţii gradate de Gramatică**". Etimologie, ortografie şi scrisorĭ familiare pentru clasa 3-a primară, urbană şi rurală; apoi „**Exerciţii gradate de Gramatică şi Composiţiunĭ**". Sintacsă, composiţiunĭ, scrisorĭ, contracte etc. pentru cl. 4-a primară urbană şi IV şi V rurală. — **Povăţuitorul** acestor esercciţii se distribue gratis d-lor institutorĭ şi învĕţătorĭ. Ambele manuale lucrate de d-l *A. Lupu Antonescu*, profesor la şcóla normală Carol I, sunt aprobate la concursul cărţilor didactice din acest an.

*

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Preţul unui esemplar e: 50 cr. séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi străinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administraţia „Gazetei Transilvaniei."*

Prin librăria diecesană din Caransebeş se pot procura: **Istoriĭóre biblice** pentru elevii şcólelor poporale de *Dr. Petru Barbu.* Caransebeş 1895. Preţul 12 cr. — **Catechismul** religiunei ortodoxe-rĕsăritene pentru şcólele poporale, de *Dr. Petru Barbu.* Caransebeş 1893. Preţul 20 cr. Aprobat de Ven. Consistorii din Arad şi Caransebeş. — Totodată se anunţă, că se află sub tipar: **Preparaţiunĭ la Istoriórele biblice**, după principiile herbarţiane. — Domnilor învĕţătorĭ, respective Catichetĭ, la cererea proprie, li-se trimite gratuit câte-un esemplar din *Istoriórele bibblice cu o preparaţiune.*

*

Din *Biblioteca pentru toţĭ* a apărut Nr. 13: **Novĕle romane**, de Duiliu Zamfirescu, cu portretul autoruluĭ, şi Nr. 14: **Antichitatea romană**, Obiceiurĭ, Originea societăţiĭ, de *Wilkins.* Apoi cărţĭ postale de mai multe felurĭ, cu diferite vederĭ din Sinaia şi Bucurescĭ *în mai multe colorĭ*, frumos colorate, de vêndare la librăria *Carol Müller* în Bucurescĭ (Calea Victoriei 53). Asemenea şi la sucursala, ce a deschis'o librăria Müller pentru sesonul de vară la

Sinaia, în Bazarul Parcului. De aci se póte procura și „Biblioteca pentru toțí“. Costul unui volum 30 banĭ [15

*

In editura librăriei *E. Zeidner* din Brașov a apărut: **Carte de cetire** pentru anii din urmă ai școlelor poporale și de repetițiune, lucrată de *Dometiu Dogariu*, învĕțător dirigent in Satulung (Săcele) și *Nicolau Pilția*, profesor la gimnasiul român din Brașov. — Este una dintre cele mai bogate cărțĭ de cetire, se estinde pe 424 pagine, cuprindĕnd 231 bucățĭ de cetire parte în prosă, parte în poesiă. Costă un esemplar broșat 70 cr., ér legat 85.

*

Doine și strigăturĭ din Ardeal, date la ivélă de *Dr. Ión Urban Jarnik* și *Andreiu Bârseanu*. Acesta este titlul uneia dintre cele mai bogate și mai bune colecțiunĭ de poesii poporale ardelenescĭ, Tipografia A. Mureșianu Brașov. Conține 431 pagine, cu mulțime de doine de dragoste, de dor și jele, de mustrărĭ și blăstĕmurĭ, doine haiducescĭ, de-ale cătăniei, apoi strigăturĭ bĕtrânescĭ și colinde. Cartea e însoțită de-o prefață de d-l Andreiu Bârseanu, în care se arată, că buna primire, de care s'a bucurat acéstă carte la 1885, când s'a publicat prima edițiune, a îndemnat pe d-l librar din Brașov, *Nicolae Ciurcu*, sĕ scotă acéstă a doua edițiune, anume întocmită pentru popor. Costă un esemplar numai 75 cr. De vêndare la librăria editóre *Ciurcu* în Brașov și la celelalte librării.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de coróne ung. 4%	99.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	146.75
Renta de hârtie austr.	101.—
Renta de argint austr.	101 20
Renta de aur austr.	122.15
Losurĭ din 1860	154.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1065.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	489.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	404.60
Napoleondorĭ	9.85
Mărcĭ imperiale germane	59.10
London vista	120.90
Paris vista	47.82½
Rente de coróne austr. 4%	101.25
Note italiene	45.75

Cursul pietei Brasov.

Din 29 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56	Vênd.	9.58
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.83	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi[illegible]istr. „Gazeta Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8.05	8.05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9.27	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3.03	2.50		Mezö Telegd			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8 34	10.37		6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8.40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10.40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11.54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11.07			12.04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9.09		Blașiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8.30	12.58		Agoștonfalva		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.26	7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiș		6.—	1 42		9.39	6.—
	1 11	6.29		3.31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.		8.35		5 .35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs.	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zĕrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ		4.15
9.59	4 55		Bistrița		1.16

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.